

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ה' תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא סה | דף הכולל: יומא מה.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ד' בהגה "ואם כבו גרות" עד סימן תרי"א סעיף ב'.
מוסר: שם עולם - והנה בודאי' עד 'ועוד יש בנתינת התורה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ה' עד פרק ו' 'והנה שלמה שנה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

שני מנועי האמביציה העוצמתיים שיזיזו כל אחד – שיחה מאלפת | הגאון שריפא סוסים בסיביר ע"פ הלכות טריפות בורה דעה | החסיד שניסה להונות את חברת הביטוח וחשב שהרבי שלו יעזור לו... | 2168

על דא ועל הא

פעם בא יהודי אחד להגר"י זילברשטיין שליט"א, וקבל בפניו על ת"ח מקרובי משפחתו, שבכל פעם שהוא מרצה לפניו את חידושי רואה הלה צורך להתווכח ולהפריך אותם. חושב אני שחידושי נכונים וצודקים, אמר אותו יהודי, ואינני מבין מדוע הוא עושה לי כך

לחפש את האמת - באמת!

על עניני סדר טהרות. לאחר שעיינתי בספרים, שאל אותי המחבר האם אני מבחין שיש שינוי בסגנון בין שניהם, היות ולא כתב את שניהם אותו הדבר.

עניתי לו שודאי, הספר על טהרות יותר טוב. הוא שאל אותי מדוע, והסברתי: אתה ראית צורך לעצמך לחדש חידושים ולכותבם. בספר על המסכת הישיבתית, כל החידושים כבר נכתבו, ולך לא נותר אלא להמציא דברים שאינם בהכרח אמיתיים... מה שאין כן בספר על טהרות, לא ראית מישהו שהקדים אותך, והונח לך מקום להתגדר בו, אם כן את מה שעשו האחרונים במסכתות האחרות - יכולת אתה לעשות כעת, לחדש חידושים ישרים לאמיתה של תורה בלי צורך לעקם את הראש...

במעשה כעין זה נוכחתי פעם בעת מגורי ברמת אלחנן בבני ברק, שבא יהודי אחד לפני המרא דאתרא, הגר"י זילברשטיין שליט"א, וקבל בפניו על תלמיד חכם אחד מקרובי משפחתו, שבכל פעם שהוא מרצה לפניו את חידושי רואה הלה צורך להתווכח עליהם, להפריך אותם מכל וכל ולהסביר מדוע אינם

זאת חקת התורה

לעתים רבות ניתן לראות בחור מגיע לחברו באמצע הסדר ואומר לו את דעתו, ומיד חברו מתעורר ואומר סברות מסברות שונות, העיקר להוכיח מדוע הוא צודק, ולהביע את הדעה שלו. כשלומדים סוגיא, מרגישים שחייבים לחדש איזה משהו, וכיון שהכל כבר כתוב ומוסבר, מגיעים לדברים אשר לא שערום אבותינו. קשה לאדם ללכת עם האמת הפשוטה והנכונה, כיון שהוא מרגיש שהוא צריך לתת משהו מעצמו, ומה יאמר מעצמו אם לא יגיד את ההפך מהאמת.

לא תמיד האדם מודע לענין, אך כמעט תמיד יש בתת המודע יצר לא להסכים עם דבריו של השני, וההסכמה מצטיירת ככניעה וכחולשה, בלי שהאדם יוסיף מעצמו מאום. לכן יש לשים לב שלעיתים אין זו אלא עצת היצר לומר את הדעה ההפוכה, ואילו האמת נמצאת בצד השני.

פעם הגיע לפני בעל מחבר אחד, והביא לי שני ספרים שחיבר, האחד על מסכת מן המסכתות הישיבתיות בנשים נזיקין, והשני

פעם שמעתי מהג"ר שמואל רוזובסקי זצ"ל בהקשר מסויים, שלא כדורות הראשונים הדורות האחרונים. בדורות הראשונים, כאשר אי מי אמר סברא ולבסוף מצא אותה מפורשת בחידושי רבי עקיבא איגר - שמח וצהל שמחה גדולה, ואילו כיום - מי שימצא את סברתו כתובה בגרע"א, יתאכזב שכבר בא בגבול ראשונים...

כדי לחיות חיים טובים עלינו לחפש את האמת, לא לבקש אחר חידושים נשגבים וסברות עמוקות-עקומות, אלא להבין באמת מה דבר ה' שכתוב בגמ', למה באמת נתכוון הרשב"א, רק כך ניתן לחוש בעריבות התורה.

(הגאון רבי ישראל בונים שרייבר שליט"א, גיליון ז'עד ליל שבת)

נכונים. חושב אני שחידושי נכונים וצודקים, אמר אותו יהודי, ואם כן אינני מבין מדוע הוא עושה לי כך.

ענה לו הגר"י זילברשטיין והסביר, שכאשר שומע אותו יהודי את החידושים מתעורר בו צורך להגיב עליהם משהו, ואיזה תגובה יכולה להיות לו אם לא להגיד את ההפך? וכי רק ימשיך הלאה בהסכמה שבשתיקה?... לכן הוא מוכרח תמיד להגיד מדוע כביכול יש כאן טעות.

הוסיף הגר"י ואמר, כי יש לו ראייה, שיבוא אליו בעוד תקופה של כמה חודשים, לאחר שכבר ישכח הלה את החידושים, וישאל אותו מה הוא אומר באותו נושא. אז הוא יוכל לראות שאותו יהודי אומר כמוהו...

הסיפור היומי

בשבוע הראשון שלו במחנה העבודה, בבוקר קפוא אחד, כשיצאו האסירים לעבודה, נתקל אחד מסוסי המשא בבור ורגלו נשברה. הגוי הרוסי שליווה אותו שלף את אקדחו והתכוון לירות בסוס

הגאון שניצל מחילול שבת עקב ידיעותיו בהלכות טריפות

לא יצא באותו יום לעבודה, אלא חבש את השבר ונשאר לשבת עם הסוס הפצוע, האכילו והשקו והשגיח עליו כמה ימים עד שהשבר נרפא, ואז עזר לסוס לחזור לאיתנו עד שהבריא לגמרי. הקול יצא בכל מחנות הסביבה שיש רופא וטרינר מומחה במחנה, ומפקד המחנה נתן לרא"א צריף קטן לשבת בו ולקבל 'קהל'. שוב לא יצא לעבודה הקשה בקור הכבד, לא ביום חול ולא בשבת, אלא ישב בצריף וקיבל סוסים חולים ופצועים מכל הסביבה. כל פציעה וכל מחלה, היה מטפל בהם לפי דברי חז"ל במסכת חולין והפוסקים בהלכות טריפות, וראה זה פלא! כל בהמה שפסק עליה שתחיה - נרפאה וחיתה. וכל בהמה שהיתה טריפה ע"פ ההלכה, לא היה מטפל בה, ואכן היא לא היתה שורדת בתנאי מזג האוויר והיתה מתה. בשבתות לא היה מטפל בבעלי החיים, אלא היה משאיר אותם אצלו, ואם שרדו עד מוצאי שבת, היה מטפל בהם עד שהבריאו.

וכך ניצל במשך כל השנים הללו מלחלל שבתות בעבודת הכפיה הסיבירית, בזכות ידיעותיו ושליטתו בהלכות טריפות.

הרב פנחס זרביב מכון למעשה, מגיליון כשרות הבשר 6

את הסיפור הבא שמעתי מהג"ר יצחק זילבר זצ"ל בכנס לעולים חדשים מבריה"מ של רוסיה (אם הבנתי נכון את התרגום): כשהגיע הג"ר אברהם אליהו מייזעס זצ"ל למחנה העבודה בסיביר, החליט בנפשו שלא יחלל שבת ויהי מה, וכל הזמן היו שפתותיו רוחשות תפילה לה' שיצילהו מחילול שבת.

והנה בשבוע הראשון שלו במחנה העבודה, בבוקר קפוא אחד, כשיצאו האסירים לעבודה, אחד מסוסי המשא שהיה גורר עגלות ומשאות, נתקל בבור ונשברה רגלו, והוא כרע והתבוסס בשלג. הגוי הרוסי שליווה אותו, שלף את אקדחו וכיון אל הסוס לירות בו.

- "מדוע אתה יורה בו?" שאלו רא"א. - "כי אין מי שירפא אותו", ענה הגוי, "והוא ימות מוות איטי ביסורים. עדיף להורגו מיד עכשיו".

רא"א התבונן בשבר שברגלו של הסוס, וראה ששבר זה אינו טריפה לפי ההלכה (ראה סי' נה סעיף ה' וסעיף יב), ואמר לגוי: "אני מבין ברפואה וטרינרית, ואני יודע איך לרפא את השבר הזה". הגוי הוריד את הנשק ואמר: "טוב, נסה בבקשה את כוחך". הרא"א

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כל ילד צריך להרגיש שהוא עושה שליחות, חז"ל הקדושים אומרים "חזקה שליח עושה שליחותו", אנשים מתייחסים ברצינות לעניין הזה של שליחות

הגאון רבי אהרן מרדכי גרין, מרבני בית שמש על שני מנועי האמביציה החזקים ביותר, שיגרמו לבחור לרצות לעסוק בתורה למרות העמל והיגיעה הנדרשים ממנו לשם כך

ישראל ויים

במסגרת פרויקט מיוחד שנערך ב'בית היין' - העלון החדש של 'אחינו', מראיינים כותבי העלון מדי שבוע אב ובנו בראיון משולב, ושבוע האחרון הובא בעלון ראיון עם הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א, מרבני בית שמש ובעל מחבר 'לקוט הלכות ועניינים הנוגעים למעשה', יחד עם בנו הרב יעקב גרין, אחראי צוות חונכים בפרויקט ה'גישמאק בלימוד' של הארגון.

הראיון עסק בנושאי חינוך והחדרת אהבת תורה בלב הילדים והתלמידים, ומאחר והרב גרין הנו בעל ותק של למעלה מעשרים שנה כמחנך ור"מ קיבלנו ממנו כמויות בלתי נדלות של רעיונות, דברי הדרכה, וארטים וכמובן גם סיפורים לרוב, עד כדי כך שלא הצלחנו לדחוס את כל השפע הזה למאמר אחד, על כן אמרנו בל נמנע טוב מבעליו, ונפרסם חלק מהדברים שלא נכנסו בעלון 'בית היין', במאמר נפרד שיתפרסם ב'לקראת שבת', וכן בגיליון 'הפוחת' היומי.

בתוך הדברים סיפר הבן, הרב יעקב גרין, כי היתה בבית הוריו הנהגה מאוד בולטת, שכל ילד ששב מתלמוד התורה או מבית הספר, היה מקבל תשומת לב מיוחדת במינה במשך מספר דקות. כשהיה שב מהישיבה הקטנה מדי ערב, היו הוריו מתמקדים בו במשך זמן רב יותר, וכשלמד בישיבה גדולה מחוץ לעיר והגיע לשבת חופשה בבית הוריו, כל אותה השבת לא פסקו ההורים מלעטוף אותו בחום ואהבה, דאגו לכל צרכו, והפגינו בכל צורה אפשרית את העובדה שהם שמחים עמו וגאים בו על כך שהוא מתרחק מבית הוריו וממשפחתו האוהבת כדי לעסוק בתורה ללא הפרעות, ולהשקיע את כל כולו בתורה.

"כל ילד צריך להרגיש שהוא עושה שליחות", אומר האב, הג"ר אהרן מרדכי גרין. "חז"ל הקדושים אומרים "חזקה שליח עושה שליחותו", אנשים מתייחסים ברצינות לעניין הזה של שליחות. "הילדים, ובמיוחד בחורי הישיבות, צריכים לדעת שעמל ויגיעה בתורה זה לא משהו שנועד ליחיד סגולה. כולנו צריכים לעמול ולהתייגע, אף אחד לא פטור מזה, וזאת שליחות שמוטלת על כתפו של כל אחד ואחד באופן פרטני.

"אם אתה תלמד, אתה תביא שפע של ישועות לעולם. רפואות, הצלחה להורים שלך, לעצמך, לעוד יהודים. לימוד התורה הוא הבסיס של עצם היותך בנאדם, וכשהוא נעשה בעמל וביגיעה הוא חשוב הרבה יותר.

"היה פעם קמיע שנכתב על ידי הט"ז, רבי דוד הלוי סגל כתב, שבמשך מאות שנים היו משתמשים בו כדי לרפא חולים, לפקוד עקרות ולהביא ישועות. כל מי שהשתמש בקמיע הזה ראה ישועה, וכמובן שהיתה עליו שמירה מאוד מיוחדת ומאוד נזהרו שהוא לא ייגנב וכו'.

"היתה מסורת שהט"ז אמר שלא לפתוח את הקמיע, ואם יפתחו אותו הוא יפסיק לפעול ישועות.

"אבל לפני כשמונים שנה היה איש אחד שלא הצליח להתאפק או שאולי לא ידע על האזהרה החמורה, והחליט לפתוח את הקמיע. ומה היה כתוב בפנים: "אני דוד בן שמואל הלוי, עמלתי על התוס' בחולין דף צ"ו, ובזכות זה אני מבקש על החולים שיתרפאו, ועל העקרות שיפקדו".

"במשך מאות שנים נרפאו חולים ונפקדו עקרות בזכות עמל ויגיעה של הט"ז בתוס' אחד ויחיד בכל הש"ס. זה מראה לנו כמה חשובה ועצומה היא היגיעה בלימוד התורה.

"כשבחור יוצא לישיבה, צריך שהוא ידע את זה, צריך שהוא ידע שההורים שלו מבינים שקשה לו ושהוא מתאמץ, והם גאים בו על כך, שמחים בו שהוא זוכה לכך, ומאושרים שהבן שלהם עמל ויגע בתורה. יש לו שליחות, הוא עושה נחת להורים, אלו שני מנועים חזקים שנותנים לו דרבון חזק מאוד להצליח בלימודים.

"נקודה נוספת שכדאי לחדד בקרב הצעירים היא שעיקר עמל ויגיעת התורה זה דווקא בשנות הבחורות. כשמתבגרים קצת מתחילים ליהנות מהלימוד, גם אם יש עמל ויגיעה זה בא מתוך שמחה, מתוך חשק ורצון עז ללמוד תורה. אבל בשנים הצעירות, כשעדיין אין את הגישמאק הזה, אז זה עיקר התקופה של היגיעה בתורה הקדושה, וחבל להחמיץ את התקפה הזאת ואת העמל והיגיעה שאנחנו רוצים וצריכים להתייגע בתורה".

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

ר' קלמן חשב שחברת הביטוח תמהר לפצותו, אולם חוקרי החברה מצאו עדויות הקושרות אותו להצתה, וכך, לא רק שלא קיבל את הפיצויים אלא שעוד הוגשה נגדו תביעה משפטית על ניסיון הונאה

היהודי שהצית אש בשדותיו ופחד לספר את האמת לרבו...

כִּי אֵשׁ יִצָּאָה מִחֶשְׁבוֹן (במדבר כא כח)

הוא איש אמת ונפשו סולדת מכל מרמה והונאה, פחד לספר לו את האמת על השריפה פן יביא על ראשו קללה ולא ברכה, ורק סיפר שפרצה שריפה בשדותיו המבוטחים בסכום עתק, ומישהו העליל עליו שידו היתה בשריפה זו. הוגש כנגדו משפט, והוא צפוי לכמה שנות מאסר.

השיב רבנו וענה: "ודאי! אם מציתים בכוונה תחילה את השדות כדי לזכות בדמי ביטוח - מגיע עונש חמור. שהרי ראשית כל - זוהי גזילה ונסיון הונאה. מלבד זאת מצערים את הנשמות שהתגלגלו בחיטים ומחכות לתיקונן כאשר יקצרו את התבואה ויכינו מיני מאפה, ויהודים יברכו עליהם, ואילו על ידי השריפה חוזרות הנשמות לייסוריהן ונופלות לקליפות ל"ע. אבל כפי שאתה מתאר את המצב" - הרגיעו - "הרי אין לך כל חלק בשריפה ולא מגיע לך כל עונש, אם כן, אל תירא ואל תפחד, כי השקר אין לו רגלים. ואתה יכול להיות סמוך ובטוח שהאמת תצא לאור..."

אבל מאפשרות זו עצמה הלא פחד ר' קלמן יותר מכל, שהאמת תצא לאור! אם בתחילה חלפה בו מחשבה להודות לפני רבו על האמת, הרי לאחר ששמע באיזו חומרה הוא מתייחס לכך, ידע כי הוא לא יסלח לו, קל וחומר שלא יברכו... יצא ר' קלמן מאת פני רבו ונסע לביתו מדוכא ושבור ברוחו.

בווינה התגורר הגה"צ הרב מביקובסק זצ"ל שנמנה אף הוא על חסידי שינאווא, ור' קלמן תמך בו רבות במשך השנים. החליט ר' קלמן להכנס אליו ולהשיח בפניו את צרת נפשו. לרב סיפר ר' קלמן את האמת כולה. הרב הכירו וידע שהוא אדם ישר ונאמן אלא שהצרות ופחד האסון הממשמש ובא, והצער על כספי האלמנות והיתומים המופקדים אצלו, הם שהביאוהו לצעד האומלל והמוטעה.

נסע הרב מביקובסק לשינאווא לעורר רחמים ולפעול ישועה עבור ר' קלמן, למרות העוולה שעולל. נכנס הרב מביקובסק אל רבנו וגולל בפניו את מעלותיו וזכויותיו של ר' קלמן, לבו הרחום וידו הנדיבה והחזקת התורה שלו, הוא הזכיר גם את כספי הפקדונות המצויים עתה בסכנה, וסיים באמרו שתקוותו היחידה של ר' קלמן היתה ברכתו של הרבי, והנה במקומה שמע את פרשת התוכחה...

ענה רבנו: "לא השמעתיו כל תוכחה, אלא הודעתיו שמי שמצית שריפות חייב להענש, אבל מכיוון שהוא אמר לי שזוהי עלילה בלבד, אין לו מה לפחד..."

ה'עולם' מפרשים את הפסוק בדרך צחות: לפעמים מצית האדם בעצמו אש ברכושו, כדי שיקבל על זה דמי הביטוח... וזהו "אש יצאה - מחשבון". בסיפור שלפנינו התרחשה עובדה כזאת: בווינה התגורר חסיד שינאווא עשיר ושמו ר' קלמן פריד. הוא היה בעל לב חם ויד פתוחה, ביתו פתוח לאורחים וידו מושטת לעזרת עניים ונצרכים. גם הרה"ק משינאווא זצ"ל נעזר בו בענייני צדקה וחסד רבים, וכל פניה שלו נענתה בעין יפה ויד רחבה.

אך לא לעולם חוסן, הגיעה תקופה שעסקיו לא עלו יפה. החיטה בשדותיו היתה מאיכות ירודה והמצב הלך והתדרדר מיום ליום. ר' קלמן הבין שאם לא תבוא ישועה ומיד, לא תהיה לו ברירה והוא יאלץ להכריז חלילה על פשיטת רגל. הלך להיוועץ בעורך דינו, והלה אמר לו כי ישנה עצה פשוטה שכבר הצילה אנשים רבים לפניו שהיו אף במצב גרוע יותר. הואיל ועסקיו מבוטחים בביטוח נגד שריפה בסכום עתק של עשר מליון כתרם - והואיל והתבואה בשדותיו לא עלתה יפה, הרי שכדאי להציתה ולהגיש תביעת נזיקין לחברת הביטוח. הנזק האמיתי יהיה מועט, שהרי תשרף תבואה גרועה, והפיצוי הכספי יספיק כדי לשוב ולהעמיד את כל העסק על רגליו.

בתחילה מיאן ר' קלמן לשמוע על דרך זו של הונאה ורמאות, אבל יום רדף יום והמצב נהיה יותר ויותר גרוע, הוא נוכח לדעת שלא יהיה עוד באפשרותו לתמוך בבניו ובחתניו הלומדים תורה, לא יוכל עוד לתרום ולפזר לצדקה, והגרוע מכל - כספם של אלמנות היתומים ששמו בו את מבטחם אף הוא ירד לטמיון. כך דרכו של היצר הרע שהוא מפתה את האדם בחשבונות לשם שמים. הלך ר' קלמן בחשאי ושילח אש בשדותיו.

הוא חשב שחברת הביטוח תמהר ותחלץ אותו מהצרה, אבל לא כך היה. החברה חשדה שהיה כאן מעשה הצתה ופתחה בחקירה. חוקריה מצאו עדויות הקושרות אותו למעשה, וגם את הסתבכויותיו הכספיות. הכינו תיק ראיות והוכחות נגדו, ובו פורט הכל, מדוע החליט להצית, וראיות על מעשה ההצתה עצמו. וכך, לא זו בלבד שהיא לא שילמה את הסכום העצום שבתביעה אלא עוד הגישה תביעה משפטית כנגדו על ניסיון הונאה, שהעונש עבורה הוא מאסר ממושך.

תאריך המשפט נקבע לחודש הקרוב. קם ר' קלמן ונסע לשינאווא, שפך את נפשו לפני רבו וביקש ישועה. אך בידעו שרבו

תחזור על כך". האיש הבטיח והבעש"ט פעל שהפריץ שכח מכל הענין.

סיים הרב מבוקובסק ואמר: "הרי לנו שהבעל שם טוב הקדוש מחל ליהודי על כשלוננו, היתכן אפוא שהרבי לא ימחול ליהודי כה יקר וחשוב כר' קלמן, שפחדו וחששותיו העבירוהו על דעתו והוא הצית את שדותיו?".

רבנו נשאר לשבת על כסאו כשהוא נרעש, התעמק במחשבותיו ולבסוף ענה: "יהי כן, אלך בדרכו של הבעל שם טוב הקדוש. אם ר' קלמן יקבל על עצמו שלא יעשה כן עוד לעולם - אפילו במצב של לחץ נורא, או אז יעזרהו הקב"ה בפעם הזו"...

שב הרב מבוקובסק לביתו ומסר לר' קלמן את תוכן השיחה. ר' קלמן קיבל על עצמו שלא יעשה כן עוד לעולם בשום פנים ואופן ובכל מצב שהוא. כעבור שבוע ימים נערך המשפט, ולהפתעת הכל פסל השופט את הוכחות התביעה ודחה את טענותיה, והורה לשלם לר' קלמן את מלא סכום הפיצויים. השקיע ר' קלמן את הכסף בעסקיו, שהתחילו לשגשג ולהצליח כבתחילה, שב לעושרו כבראשונה והמשיך לעסוק בפעולות צדקה וחסד והחזקת תורה כל ימי חייו.

(במשנת הפרשה, מתוך ספר רבנו הק' משינאווא)

שאל הרב מבוקובסק: "ואם מרוב צערך הוא עשה דבר שלא כשורה, האם הכל כבר אבוד?"

ענה רבנו: "אם הוא עצמו הצית את האש, כי אז מצבו גרוע מאד. אדם כזה איני יכול להושיע"...

טען הרב מבוקובסק: "הבעל שם טוב הקדוש נהג אחרת". והוא פתח וסיפר סיפור: יהודי אחד עבד בביתו של פריץ ונקלע לקשיים כספיים. מה עשה? הלך ומכר חבית של י"ש ישן נושן שעמדה במרתפו של הפריץ מזה שנים רבות, י"ש שהצטלל והשביח משנה לשנה, והיה חשוב עד מאד בעיני הפריץ. פעם ירד הפריץ למרתף והרגיש בחסרונה של החבית. החשד נפל על היהודי והפריץ פנה אליו והזהירו אם לא יחזיר את החבית תוך שבוע, הוא יהרוג אותו ואת אשתו. מיהר היהודי אל הבעל שם טוב בבכי וקבל על אדונו: "מישהו גנב ממנו את החבית והוא מאיים להרוג אותי ואת אשתי אם לא אחזיר אותה". צעק עליו הבעש"ט: "הלא אתה עצמך גנבת את החבית". ענה היהודי: "ואם עשיתי זאת, האם מחוייב אני מיתה עם רעייתי?!" התעמק הבעש"ט במחשבותיו הקדושות וענה: "אם תבטיח לי שלא תשוב לעשות כן לעולם, אתפלל עבורך. אבל עליך לזכור: אף פעם בחיך לא

קול העם

"בפעם הראשונה בחיי אני מרגיש שאני באמת בדרך לדעת את הש"ס כולו בעז"ה"

אברך כולל ותיק כותב ל'דרשו' על התרומה האדירה שתרמה לו תוכנית הלימוד 'דף הכולל', וכמוהו גם לאברכים רבים נוספים

יחיאל ורטהיימר

"עד שהגיעה היוזמה האדירה של 'דף הכולל-דרשו' שנבנתה כאילו במיוחד בשבילי. התחלתי בהתלהבות וסחפתי אחרי עוד קרוב לעשרה אברכים, ומאז זכינו להתחיל ולסיים את מסכתות ברכות, שבת, ראש השנה ובקרום גם מסכת יומא, עם חזרות ומבחנים. התחושה היא שזו הדרך שלי לדעת ש"ס בעז"ה, ואני שומע את זה מאברכים רבים נוספים. למעשה, ככל שעבר הזמן הבנתי שלא רק בשבילי אלא בשביל מאות או אלפי אברכים".

נזכיר כי תוכנית 'דף הכולל' יצאה לדרך לפני שנה וחצי בדיוק, עם תחילת המחזור ה-י"ד של 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי. במסגרת התוכנית לומדים המשתתפים עמוד אחד ליום, בימים שבהם מתקיימים לימודים בכולל, כלומר רק בימים ראשון עד חמישי, ורק במהלך הזמן, לא כולל ימי בין הזמנים. כך, במשך 14 שנה מסיימים הלומדים את הש"ס כולו בקצב לימוד של 20 עמודים לחודש לערך, עשרה דפים.

הקצב המאוזן מאפשר לאברכים להתמיד בלימוד, לחזור ולשנון, ולהחזיק מעמד לאורך שנים, מבלי להיכנס ל'חובות' של דפים שלא נלמדו ביומי דפגרא, בימים טובים או בבין הזמנים.

בימים האחרונים התקבל במשרדי 'דרשו' מכתב נרגש, שכתב אחד מלומדי התוכנית 'דף הכולל', שזוכה להיבחן מדי חודש בחודשו על עשרה דפי גמרא, ולדעת אותם בסייעתא דשמיא עם בוריים, עם ציונים גבוהים במיוחד בכל אחד מהמבחנים שביצע עד כה.

"זכיתי להצטרף לסדר הלימוד של דף הכולל עם תחילת המחזור", הוא כותב בימים אלו, כשנה וחצי אחרי שהתוכנית יצאה לדרך. "מחובתי להודות ולהכיר טובה ל'דרשו' ולכל העוסקים בעניין שבזכותם פתחתי דף חדש בחיי", מצהיר האברך. "לא שעד היום לא למדתי, אבל לבושתי לא הצלחתי לעמוד ולהחזיק מעמד בשום קביעות מסודרת. לא הצלחתי להתחיל ולסיים מסכתות בקצב מסודר עם חזרות ולרכוש בהן ידיעות, ובוודאי שלא הצלחתי לזכור לאורך זמן.

"מובן מאליו שזה הביא אותי לתחושה של ייאוש שאני כבר לא אזכה לדעת ש"ס ח"ו", מתנה האברך את צערך באותם ימים. "ניסיתי מסגרות שונות, דף היומי עם מבחנים ובלי מבחנים, עמוד ליום ועוד ועוד, ובכל פעם נפלתי אחרי תקופה.

ההצטרפות לתוכנית פתוחה לכל דורש, וניתן להירשם לה ולברר על מיקומם של מוקדי המבחן בתוכנית כמו גם התנאים השונים, במשרדי 'דרשו' בטלפון שמספרו - 02-560-9000.

ואכן, התוכנית זוכה להצלחה מרובה בקרב קהל נכבד של אלפי אברכי כוללים ועמם גם לא מעט בעלי בתים, שלומדים לפי קצב זה, ורואים הצלחה מרובה בלימודם בחסדי שמים.

יהלומים מגדולי ישראל

הגאון רבי יששכר מאיר זצ"ל נחשב בבחורות ל'מתמיד' של הישיבה, בה"א הידיעה! פעם סיפרו לרב מפוניבז' שאין לר' יששכר מצב רוח... אז הוא הגיב: כנראה שהוא לא לומד מספיק בהתמדה...

צרור עובדות מגדולי ישראל על עמל התורה

כל סגולות התורה נאמרו על עמלה, דווקא בשעות הקשות זה ההזדמנות להצלחה.

(הגר"ח"י מישקובסקי, ארחות חיים)

דרך הצדיקים היא לאכול אך ורק לשובע נפשם, "לחמכם לשובע". פעם ניגש אל הגה"צ רבי זלמן בריזל זצ"ל אברך אחד, כשדמעתו על לחיו. בקול רועד סיפר לו שנכשל בשוגג באכילת שוקולד חלבי לפני עבור שש שעות שלמות מאכילת בשר. מבקש הוא אפוא הימנו שיורה לו דרך תשובה ותיקון.

לשמע אזניו נרעש ר' זלמן כולו, ובספקו כפיו זו בזו הזדעק: "אוי ווי איז מיר! לגבי הבשר והחלב נצטרך לבדוק וללבן את ההלכה על בוריה... אך גיוואלד! מה עושה שוקולד אצל אברך בן תורה??? את זאת איני יכול להבין כלל! לא אוכל להבין זאת!" (טעם הצבי, הובא בנר לשולחן שבת).

לפני שנים בשהותי ב"פליישמאנס" לצורך מנוחה, זכיתי לקבל שכן טוב, הגאון הגדול רבי שלמה זלמן ברוין זצ"ל בעמח"ס "שערים מצויינים בהלכה", ונהייתי לעקוב אחריו לראות את סדר היום שלו העמוס בשיעורי תורה, והיה מנצל כל הזמן ללימוד.

הוא היה לומד בחוץ על יד הבונגלו (צריף) שלו, והיה לו שולחן עם ש"ס קטן ועוד ספרים, ושם למד, וכתב את הגהותיו הנפלאות על הש"ס, שאח"כ נדפסו בספר. בשעות שהחמה הגיעה מעל לראשו, והיה לו מאוד חם, סיבב את השולחן ביחד עם הספרים לצד אחר של הבונגלו למקום הצל,

וכשהחמה הגיעה לשם, סיבב שוב את השולחן לצד אחר של הבונגלו במקום הצל, וכן הלאה - נמצא שבמשך היום עשה הקפות סביב לכל הבונגלו - וזה היה סדר היום שלו מידי יום ביומו.

ופעם התבטא בפני: "איך פיר טיש א גאנצן טאג!..."

(נעם שיח)

זאת חקת התורה

בחור בא פעם למרן הסטייפלער זצוק"ל ואמר לו, שיש לו הצעה של שידוך טוב, והוא כבר נפגש והיא מוכנה למסור עצמה על התורה, אבל דבר אחד היא לא מוכנה להסכים: היא רוצה שיהיה חשמל רגיל בשבת. (היום כבר יש בכל שכונה של בני תורה גנרטור, ובקלות ממש אפשר להסתדר. אבל פעם זה לא היה כך, היו צריכים להסתדר עם נרות ופתילות וקרח והיה קשה לה עם זה). אז הוא בא לשאול את הסטייפלער אם לוותר על זה או לא. אמר לו הסטייפלר, אל תהיה טפש, הרי לגדל בית של בני תורה זה הרבה יותר קשה מחשמל בשבת, אלא מה היא לא מוכנה להשקיע, אז למה אתה מאמין לה שהיא תסכים למסור נפש על תורה. אל תאמין לה, זה לא שווה. אלו שלא רוצים למסור נפש על תורה שבע"פ - אז א"א לסמוך עליהם גם בתורה שבכתב. וכיון שאדם סר מהתורה - מיד הוא אומר לו לך ועבוד עבודה זרה.

(הגר"ח"י מישקובסקי, ארחות חיים)

סיפר לי מורינורה"י הגאון ר' דב דיסקין שליט"א שני סיפורים: סיפור אחד על הגאון רבי שלמה ברמן, שהיה נהוג בשיבת פוניבז' לעשות שיעורים לירחי כלה, וכל מג"ש בשיבה היה נוסע למקומות בארץ להגיד כל השנה את המשך השיעורים.

פעם אמר הגר"ש ברמן לר' שמואל: קשה עלי הדבר, אני צריך גם להכין שיעור שזה לוקח זמן, וגם לנסוע, זה הרבה טירחה. אמר לו ר' שמואל - מצוין! כעת יש לך סיכויים להצלחה! אין תורה בלי להצטער, ואם אין לך כח ובכל זאת אתה ממשיך - ככה מצליחים! סיפור נוסף, שבתקופה המוקדמת של הישיבה - היה נחשב הגאון רבי יששכר מאיר למתמיד של הישיבה, ה-מתמיד! ופעם סיפרו לרב מפוניבז' שאין לר' יששכר מצב רוח. אז הוא הגיב, כנראה שהוא לא לומד מספיק בהתמדה. כששמע מזה ר' יששכר - הוא הוסיף עוד חצי שעה בשארית כוחותיו - והוא חזר לעצמו, שמח וטוב לב.

המשכיר ביקש שלא אספר כמה דמי שכירות אני משלם לו. האם אני מחויב להיענות לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ב) שוכר שהמשכיר שלו מקפיד שלא יגלה לאחרים את גובה דמי השכירות שהוא גובה ממנו, דעת הגר"ח קניבסקי (שאלת רב עמ' מד) שאף שלא התנה עמו מתחילה שלא יגלה זאת לאחרים, אסור לשוכר לגלות זאת, משום 'מאי דסני עלך לחברך לא תעביד' [ולפעמים יש בזה גם נזק של ממש, וכגון שמשכיר לאחרים בסכום גבוה יותר, וכשישמעו שדמי השכירות אצל שוכר זה נמוכים יותר, ידרשו שגם להם יפחית את דמי השכירות].

ג) לגלות סוד של אדם לאחר פטירתו, דעת הגר"ח קניבסקי (דרך שיחה עמ' תכט) שאסור לגלות [ויש שכתבו (הגרא"צ הכהן שם), שאם אין בסוד חשש בזיון וגנות לנפטר או נזק ובושה לקרובי משפחתו, מותר לו לספרו לאחרים, אף אם הנפטר הקפיד שלא יגלה את סודו, כי לאחר מיתה אינו חייב למלא את רצונו, וגם אין אז ענין של 'ואהבת לרעך כמוך'].

הסעיף האחרון של כלל ב' מהלכות לשון הרע, עוסק באדם שגילה לחברו סוד באפי תלתא, האם מותר לחברו לספר זאת הלאה. אגב כך מביאים בביאורים ומוספים פרטים שונים לגבי האיסור לגלות סוד רגיל, שלא נאמר באפי תלתא, ונביא בזאת חלק מהדברים:

א) אם נודע לו סודו של חברו לא מבעל הסוד אלא ממקור אחר, והוא דבר שמן הסתם חברו אינו רוצה שידעו זאת, יש שכתבו (הגרא"צ הכהן בקש שלום בחקר הלשון עמ' צט) שאף אם אין חשש שחברו ינזק אם יגלה את סודו, מכל מקום אסור לגלותו לאחרים, כי אף שאין בזה משום לשון הרע או משום 'בל יאמר', יש כאן משום 'ואהבת לרעך כמוך' שכל מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך, וגם המספר לא היה רוצה שיתגלו סודותיו לאחרים.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטיום וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מדוע החזיר הגנב את האופניים?

יומא דף סה

או שהחזירום גנבים

הקצה אל הקצה...

המוכר טען שהפועל-הנכה לא צריך לשלם לו מאומה, כיוון שכאשר קיבלתי אותו לעבודה ידעתי שהוא מומחה בהבאת קונים, ולקחתי מראש בחשבון שאם תהיה פעם גניבה, הוא לא יוכל לרדוף אחרי הגנבים בגלל נכותו.

הפועל, לעומת זאת, טען שבעל-הבית לא צריך להפסיד בגלל שהוא נכה, והוסיף שגם הוא לקח בחשבון שאם יקרה מקרה אשר כזה, הוא ישלם לבעל-הבית את כל הכסף...

ומה קרה בסוף? - למחרת מגיעים בעל-הבית והפועל לחנות, ומוצאים את זוג האופניים שנגנב מונח ליד החנות... בשעות הלילה החזיר הגנב את גניבתו, והכל בא על מקומו בשלום...

כששאלו את הרה"ג רבי יצחק זילברשטיין מה ההסבר למה שאירע, השיב, שכאשר מתנהל דין תורה שכזה, שבו שני הצדדים מוותרים איש לרעהו, נוצרת רוח-טהרה בעולם הזה, והיא משפיעה גם על הגנב הנבזה שלא התבייש לנצל את נכותו של הפועל וברח עם האופניים.

כמו שבכל בית חולים יש 'חדר סטרילי', שהוא נקי מכל זיהומה ולכלוך, כך גם במקרה שלנו נרקמת רוח-טהרה בעולם כולו, והיא משפיעה גם על הגנבים...

(הקדמה לספר 'מצוות בשמחה' - במדבר)

המעשה - המופיע בספרי מכובדנו הרה"ג רבי ארוז חוני (ופריו מתוק דברים א טז)- התרחש בחנות לממכר אופניים כשבעל-הבית קיבל לעבודה אדם נכה, שיעמוד מול הלקוחות. לאדם ההוא היתה התייחסות לבבית לכל לקוח, ולמרות נכות-הגוף התפרסם כבעל-גישה נוחה ומפויסת לכל אדם באשר-הוא. ואכן, מיד עם כניסתו לעבודה, משך האיש ההוא לקוחות רבים, שנהנו מעצם השיחה עמו, ולבסוף גם רכשו אופניים.

ויהי היום נכנס לחנות לקוח שביקש לרכוש אופניים חשמליות. המוכר התייחס אליו כראוי, הציג בפניו את האפשרויות השונות, ולבסוף הוחלט על זוג-אופניים שמחירים היה כמה אלפי שקלים, שהתאימו לדרישותיו. הלקוח ביקש 'לעשות סיבוב' על האופניים כדי לבדוק אם הכל בסדר, ומשקיבל את הרשות לכך, ברח עם הסחורה, ולא שב לחנות.

אם המוכר לא היה נכה, יתכן שהיה רודף אחריו, ומשיגו, אך כיון שהיה נכה לא היה מסוגל לעשות זאת. כך ברח הגנב, ולא נראה יותר באזור, ולחנות נגרם נזק כספי גדול.

בעל הבית של החנות, והמוכר, הגיעו לדין תורה אצלנו, וצריך לשמוע על מה התווכחו התובע והנתבע... בניגוד לכל המקרים האחרים, שכל אחד טוען 'כולה שלי', הפעם הוויכוח היה הפוך מן

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם מדאורייתא מותר להתקלח ביום הכיפורים?

נחלקו הראשונים אם הם מדאורייתא או מדרבנן; ובנוגע לרחיצה - יש שחילק בין רחיצת כל הגוף, האסורה מדאורייתא, לרחיצת חלק מהגוף, האסורה מדרבנן. ולמעשה, ראוי להחמיר בארבעת איסורים אלו כבאיסור דאורייתא, ולדוגמה: במקרה של ספק, יש להחמיר, כדין ספק דאורייתא. ולכל הדעות, על ארבעת איסורים אלו אין עונש כרת. וכל האיסורים, אסורים בשווה בין ביום ובין בלילה.

[שו"ע תרי"א, א, משנ"ב ב-ג, ושעה"צ ס"ק א]

על יום הכיפורים, נאמר בתורה: "תַעֲנוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל מְלֶאכֶה לֹא תַעֲשׂוּ". ופירשו חכמינו ז"ל, שמלבד איסור המלאכה, ישנם ששה איסורים אחרים, שכולם נכללים ב'עינוי' שנצטוונו להתענות ביום הכיפורים, והם: אכילה, שתייה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל, ותשמיש המטה.

איסור המלאכה, וכן איסורי האכילה והשתייה, הם מדאורייתא, והעובר עליהם במזיד, חייב כרת. וארבעת איסורי העינוי האחרים -

האם חתן ב'שנה ראשונה' לובש קיטל ביום הכיפורים?

ביום הכיפורים, אם משום שזהו בגד מהודר, ואם משום שאינו צריך לתזכורת יום המוות כאחרים, שהרי הוא נתון תחת רושם פטירת קרובו.

וכמו כן, יש שנהגו שחתן בשנה הראשונה לנישואיו אינו לובש קיטל ביום הכיפורים, ורבים לא נהגו כן. ויש שנהגו שגם הנשים לובשות בגדים לבנים ביום הכיפורים, לכבוד היום.

[שו"ע תרי"ד, ומשנ"ב טז-יח; ביאורים ומוספים דרשו, 20, 22 ו'23]

מנהג בני אשכנז, ללבוש ביום הכיפורים בגד לבן ונקי, המכונה 'קיטל', משני טעמים: א. להתדמות למלאכי השרת, המכונים במקרא 'לבושי בדים', דהיינו בגדי פשתן לבנים; והם גם מכונים במדרש 'נקיים'. ב. שבגד זה דומה לתכריכי המתים, ובלבישתו יזכור האדם את יום המוות, ויהא לבו נכנע וחרד ביום הדין.

ויש שנהגו שאַבֵּל בתוך שנים עשר חודש לפטירת אביו ואמו, או בתוך 'שלושים' לפטירת קרובים אחרים - אינו לובש קיטל

האם מותר להנות בשבת ממלאכה שעשה גוי עבור ישראל?

שיש אור בחדר, והגוי מדליק אור נוסף - לדעת המשנה ברורה, אין חובה למחות ביד הגוי אף כשעושה זאת עבור ישראל.

ולצורך מצוה, מותר לומר לגוי לעשות מלאכה האסורה מדרבנן; ויש מן הראשונים שסובר, שלצורך מצוה דאורייתא מותר לומר לגוי לעשות אף מלאכה האסורה דאורייתא, אך אין להקל בכך אלא במקרה של 'צורך גדול'.

[שו"ע תרי"ד, משנ"ב יג, ושעה"צ טז-יז; ביאורים ומוספים דרשו, 15-17]

חכמינו ז"ל אסרו לישראל לומר או לרמוז לגוי לעשות מלאכה בשבת, ואף אם עושה זאת בערב שבת. וכשהגוי עושה מעצמו את המלאכה עבור ישראל - חובה למחות בידו, ואף כשאין כוונת ישראל להנות מהמלאכה. אולם, אם הגוי עבר ועשה את המלאכה למרות המחאה, נחשב שעשאה לצורך עצמו, ומותר להנות ממנה, ובתנאי שהמחאה היתה אכן ככוונה אמיתית, ולא בהערמה לצורך היתר ההנאה. ובמקרה שלא מדובר במלאכה הגורמת להנאה מוחלטת, וכגון

מה טעם המנהג שכל אדם ידליק נר ביום כיפור? | האם מותר לומר לגוי להדליק נר שכבה? | ועל מה חייבים כרת ביום הכיפורים?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות ראש השנה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה'
[משנ"ב חלק ו', סימן תר"י סעיף ד' ברמ"א - סימן תר"א סעיף א']

אפילו ברמז, משום שאסור לומר לגוי שיעשה מלאכה עבור ישראל, ומי שכבה נרו ביום כיפור, יחזור וידליק אותו במוצאי כיפור, וישאיר אותו דולק עד שיגמר, וכן יקבל על עצמו שכל ימיו לא יכבה את נרו במוצאי יום הכיפורים, לא הוא ולא אחר.

הדלקת נר שכבה

מובא כאן בהערה בשם המהרי"ל דיסקין שהסתפק בדברי הרמ"א שאמר, שמי שכבה נרו יחזור וידליקו במוצאי יום הכיפורים, האם זה הולך גם על נר נשמה, או רק על נר שמדליק עבור עצמו, ומהערוך השולחן מובא, שסובר שנראה מדבריו, שרק נר שמדליק עבור עצמו יש עניין להדליק אותו שוב במוצאי יום הכיפורים.

עריכת השולחן ולבישת בגדים לבנים

אומר הרמ"א, יש אומרים שצריך להציע שולחנו ביום הכיפורים כמו בשבת, משום שיום הכיפורים נקרא 'שבת שבתון', וכן נוהגים, ויש שנהגו ללבוש בגדים לבנים נקיים ביום הכיפורים כדוגמת מלאכי השרת, וכן נוהגים ללבוש קיט"ל שהוא לבן ונקי, וכן משום שהוא בגד מתים ועל ידי זה לב האדם נכנע ונשבר, ולא ייכנס איתו לבית הכסא כיוון שהוא מיוחד לתפילה, אבל מותר להשתין בו, ונוהגים שגם הנשים לובשות בגדים לבנים ונקיים לכבוד היום, אבל לא יקשטו את עצמם בתכשיטים שמתקשטים בהם בשבת ויום טוב, מפני אימת הדין, ונשים אינן נוהגות ללבוש קיט"ל.

ליל יום הכיפורים נחשב כמו יום הכיפורים

יום הכיפורים הלילה נחשב כמו היום לכל דבר, שנאמר 'מערב עד ערב', ודברים האסורים בו הם, מלאכה, אכילה ושתיה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל, תשמיש המיטה, וחיוב כרת הוא רק על מלאכה ואכילה ושתיה, ושאר הדברים, יש אומרים שהם רק מדרבנן, ולמעשה ראוי להחמיר.

מנהג הדלקת נר לכל אדם ביום כיפור

אומר הרמ"א, נוהגים שכל איש גדול או קטן עושים לו נר ביום כיפור, ואומר המשנה ברורה בשם המגן אברהם, שאין לעשות נר לאשה, וטעם הדבר, מובא כאן בהערה למשנה ברורה מהדורת 'דרשו', שהסיבה שמדליקים את הנר היא משום שגמר קבלת התורה היה ביום כיפור, והתורה נקראת 'אור', ואשה שאינה 'בת תורה', אינה בכלל המנהג, ובשם המהרי"ל מובא, שטעם הדלקת הנר היא משום שרמ"ח איבריו של אדם ורוחו ונשמתו הם כמניין 'נר', וזה שייך רק באיש, כיוון שלאשה יש יותר מרמ"ח איברים, עוד טעם מובא, משום שמניין של מצוות עשה בצירוף לאו הניתק לעשה ולא הבא מכלל עשה, הם כמניין 'נר', ואשה שאינה חייבת בכל המצוות שהזמן גרמא, אינה בכלל המנהג ולכן לא עושים לה נר.

הדלקת הנרות נעשית בבית הכנסת

עושים פתילות עבות בבית הכנסת כדי להרבות אורן, ומובא כאן בהערה בשם הדעת תורה בשם המגן אברהם, שלגבי נרות משעווה, יש הידור לעשות נרות משעווה ארוכים, כיוון שהם נאים יותר, אבל לגבי נרות שמן, אין עניין בריבוי שמן משום הידור מצוה, עוד מובא כאן בהערה, שמדברי המשנה ברורה משמע, שמדליקים את נר יום הכיפורים בבית הכנסת, כיוון שהנרות שמדליק כל אחד ואחד הם לצורך העניין של ריבוי נרות בבית הכנסת, ומובא כאן בהערה בשם המטה משה, שגם את נר הנשמה יש להדליק בבית הכנסת, ודלא כמו שיש שנהגו, שאת הנר שעושים עבור החיים מדליקים בבית הכנסת, ואת נר הנשמה שעושים עבור אביו ואמו שמתו, מדליקים בבית, ומובא כאן בשם כף החיים, שאת נר הנשמה מדליקים בבית הכנסת, ואת נר הבריאה מדליקים בביתו.

אמירה לגוי שידליק נר שכבה

אם כבו נרות אלו ביום הכיפורים, אסור לומר לגוי שידליקם

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

* מנהג ישראל להדליק נרות בערב יום הכיפורים; ויש שכתבו, שצריך שהנרות ידלקו במשך כל ליל יום הכיפורים. ונחלקו הפוסקים אם מברכים על ההדלקה.
* מנהג קדום מימות הראשונים, שנשתמר עד לימינו בקהילות רבות, להדליק נר ליום הכיפורים כנגד כל אחד ואחד. ונהגו שלא להדליק כנגד אנשים בלתי נשואים, ולא כנגד הנשים.
* מותר להתחיל מלאכה בערב שבת אף כשהיא נמשכת - מאליה - בשבת עצמה, ולמרות זאת, מנהג בני אשכנז, שלא להשאיר על גבי האש למשך יום הכיפורים תבשילים לצורך מוצאי היום.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כמה זמן צריך לצום בשביל להחשיב את הצום כ'תענית שעות'?

הצום נמשך בפועל לאורך יום שלם, דהיינו, שלא אכל ולא שתה כמחצית היום ללא כוונה לצום, ולאחר מכן קיבל על עצמו תענית שעות עד לסוף היום; או להיפך, שקיבל על עצמו תענית עד חצות היום, ולאחר מכן לא אכל ולא שתה עד לסוף היום.

[שו"ע תקסב, י, ומשנ"ב מו-מז]

בכדי להחיל שם 'תענית' על תענית יחיד, יש לקבלה באמירה ביום שלפניה. אולם, צום למשך מספר שעות, ניתן לקבלו בסמוך לתחילתו, ואין צורך לקבלו ביום שלפניו; ויש אומרים, שאף צום כזה צריך לקבלו ביום שלפניו. צום זה, מכונה 'תענית שעות'.
ברם, למרות המשמעות המילולית של הכינוי 'תענית שעות', אין התענית נחשבת כ'תענית' - לענין אמירת 'עננו' - אלא כאשר

הלוח היומי

ה' בתמוז | רבי יעקב חיים ב"ר יחזקאל סרנא זצ"ל, ר"י חברון, בעל באר לחי רואי

ביום זה הוגלה יהויקים המלך לאחר שכבש את יהודה בשנית והכעיס את הקב"ה במעשיו. נבוכדנצר מלך בבל כבש את יהודה ואסרו, אך הוא מת לפני שהגיע לבבל ונקבר קבורת חמור.

בשנת תש"ו הרחש פוגרום בעיר קיילצה שבפולין שבו נרצחו באכזריות רבה יהודים ניצולי שואה הי"ד ע"י המון פולני מוסת, בעקבות עלילת דם שהופצה בעיר.

יום תענית לצאצאי בעל התוספות יו"ט (רבי יו"ט הלר) לפי שביום זה נעצר והואשם בהפרת הוראות האפיפיור לשרוף את התלמוד בבלי ובה שהוציא ספר על הש"ס, ובשל כך גזרו עליו דין מוות! אך לאחר ארבעים ימי מאסר ולאחר תחינות רבות שוחרר תמורת סכום כופר גדול, ויצא לחופשי בכ"ח באב, אך נאסר עליו לשמש ברבנות למשך שנתיים עד א' באדר. את יום מאסרו קבע בעל התוספות יו"ט עצמו ליום צום עבור צאצאיו, ואת יום חזרתו לרבנות (א' באדר) קבע ליום שמחה והודאה.

יארצייט:

תר"ה: רבי ישראל ב"ר מאיר הלוי רוטנברג זצ"ל, מאפטא.

תרע"ה: רבי בצלאל יהושע ב"ר יחיאל מיכל מושקוביץ זצ"ל, מגלינא.

תרצ"ו: רבי מרדכי ב"ר רפאל אקאלר זצ"ל, רבם של יהודי משהד האנוסים, בעל עבודת התמיד, עולת שבת ועוד.

תשע"א: רבי יעקב חיים ב"ר יחזקאל סרנא זצ"ל, ר"י חברון, בעל באר לחי רואי.

תשע"ז: רבי יהודה ב"ר אברהם צבי בן-שלום זצ"ל, ר"י לצעירים זכרון יעקב.

כיצד נוזכה לתוספת אהבה מאת השי"ת

כתב ה"ראשית חכמה": וכאשר יתדבק האדם בקונו באהבה גמורה מלב ומנפש, כן גורם שהקב"ה הוא יתדבק בו, כדמיון המים הפנים לפנים, וכן איתא בזוהר, מי שאוהב את הקב"ה, הקב"ה מעורר אליו ימינו, ומקבל אותו באהבה. (ראשית חכמה, שער האהבה פרק א ס"ק לא)

נשתדל לקבוע זמן לחשוב בטובותיו של השי"ת עמנו, ובכך נתחזק באהבת ה' ונוזכה לתוספת אהבה מאת השי"ת אלינו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il